

Zondag 26 april 2026
vierde van Pasen: jubilate!

Lezing uit het eerste testament, gezongen en gesproken:

- **lied 23,1** – gezongen
- *Psalm 23,4-5a* – gelezen
- **lied 23,3** – gezongen

Evangelielezing: Johannes 10,1-10

Lied: 'Gij zijt tot herder ons gegeven' – lied 653,6

Overweging

En niemand valt, of hij valt in uw handen;
en niemand leeft, of hij leeft naar U toe.

Misschien zijn dit wel de mooiste woorden uit het tafelgebed. We zullen het straks zingen: 'Gij die weet wat in mensen omgaat' – een tafelgebed van Huub Oosterhuis. Hij schreef het in het begin van de jaren '70 van de vorige eeuw. En het is nog steeds actueel.

De eerste keer dat ik het hoorde moet in 1982 of 1983 geweest zijn. Het was in Amsterdam. Daar had je de Studenten Ekklesia. Ik was student. Dus ik dacht, daar moet ik maar eens naartoe. Ik herinner me een soort cultuurschok. Mensen die zaten te breien in de kerk – mannen en vrouwen. Kinderen die rondliepen met speelgoed. En dit tafelgebed.

Over Jezus wordt gesproken als een mens. 'Een mens die vol was van uw kracht.' Een beeld waar ik nog niet mee vertrouwd was. Had ik niet geleerd dat Jezus God is?

Die 'leer' was precies waar Oosterhuis vragen bij stelde. Hij wilde bevrijden uit de abstracte, dogmatische taal van de kerk. In de oorspronkelijke versie van het lied noemt hij Jezus 'een Jodenman'. Dat is vervangen door 'een zoon van Abraham'. Want 'een Jodenman' klinkt denigrerend, vond men. Dat was niet Oosterhuis' bedoeling. Hij wilde juist het mens zijn en Jood zijn van Jezus voor het voetlicht

brengen. Jezus was een mens van vlees en bloed, stelde hij. Geworteld in het Jodendom.

Ook was ik verwonderd over de woorden van twijfel in het tafelgebed. 'Nooit heeft iemand U gezien,' zullen we straks zingen. Het lijkt wel een klaagzang over Gods onbereikbaarheid en onkenbaarheid. 'In dit heelal zijt Gij onhoorbaar. En diep in de aarde klinkt uw stem niet. En ook uit de hoogte niet. En niemand die de dood is ingegaan keerde ooit terug om ons van U te groeten.' Jezus is een verhaal dat ons is doorverteld, dicht Oosterhuis. Een oud verhaal dat we ons herinneren. 'Meer weten we niet,' zei hij. 'We kunnen niets bewijzen. We kunnen het alleen hopen en vieren in het breken van het brood.'

Toch dichte Oosterhuis ook: 'Niemand valt, of hij valt in uw handen; en niemand leeft, of hij leeft naar U toe.'

Ook dat weten we niet. We kunnen het enkel hopen.

En daarom lezen en zingen we nog altijd psalm 23:

Al gaat mijn weg
door een donker dal,
ik vrees geen gevaar,
want U bent bij mij.

Meer een gedachte vanuit de hoop dan vanuit de realiteit. Want natuurlijk zijn we bang in dat donkere dal. Bang dat we er niet meer uitkomen. Bang om wat we verliezen. Bang voor het einde. Maar hoop maakt dat we dit soort woorden toch zeggen, en vooral zingen. 'Onder zijn hoede zal mij niets ontbreken.' 'Gij vult mijn kelk met gelukzaligheden.'

Eén en al jubel is deze psalm, geknipt voor 'zondag jubilate'. Je gaat je zomaar afvragen: zie ik God wel, op al die verschillende manieren waarop ik hem zou kunnen zien? Focus ik niet teveel op wat er níet goed gaat?

We lezen en horen in het nieuws vooral de narigheid, de oorlogen, de onvrede. Daar gaat onze aandacht als eerste naar uit. Maar hoeveel is er niet om dankbaar voor te zijn? Volgens Thomas Merton dwarrelen er dagelijks ontelbare 'zaden van contemplatie' op ons neer. Momenten waarop je iets van God kunt merken. Mits je daarvoor openstaat. Zoals de afgelopen week. Vorig jaar is het Nationaal Burgerberaad samengesteld: 175

mensen uit de gehele breedte van de samenleving. Deze week is het afgerond. En al die 175 totaal verschillend denkende mensen van alle leeftijden zijn het eens over een aantal ingrijpende adviezen rond het klimaat. Aanbevelingen voor de overheid. Maar misschien nog wel belangrijker: mensen bereikten elkaar. Luisterden naar elkaar. Werden het eens, ondanks al die verschillende bubbels waarin ze leven. Ook stemde de Eerste Kamer twee asielwetten weg, waarin onder andere hulp aan ongedocumenteerden strafbaar werd gesteld. En plaatselijk blijken gemeenteraden kandidaten te schuwen met wie niet te praten valt over mededogen en compassie; kandidaten die extreem rechtse en racistische uitspraken doen, en die elke asielopvang tegenwerken. Soms is het speuren naar die tekenen van Gods aanwezigheid. Maar als we ze willen zien, zijn ze er dan niet telkens weer?

Niemand valt, of hij valt in uw handen; en niemand leeft, of hij leeft naar U toe. Het zijn woorden die zeggen: het leven is niet zinloos. En het is ook niet statisch, het verandert voortdurend. Ons leven lang zijn wij op weg naar God. Naar de Bron van liefde en mededogen en gerechtigheid. Het doet me denken aan wat Jantine Dijkstra twee weken geleden zei. Ze citeerde een van de broeders uit de abdij van Egmond: het maakt niet uit voor welke religie of levensvisie je kiest, we komen na de dood allemaal door verschillende deuren in dezelfde ruimte. Jezus zegt: 'Ik ben de deur voor de schapen.' Niet: 'Ik ben de enige deur voor de schapen.'

Maar is er dan geen richtlijn? kun je vragen. Als alle wegen uiteindelijk naar God leiden – is er dan niets waar we ons moreel aan vast kunnen houden? Wat is goed, wat niet? Jezus heeft het toch ook over rovers en dieven? Ik denk aan wat Dietrich Bonhoeffer schreef. Hij was in de jaren van het fascisme juist voorstander van een heel radicale navolging. Lees de Bergrede, zei hij. Daar staat het allemaal in. Je zou kunnen zeggen: ook als je een andere spirituele weg kiest, doe alles wat je doet vanuit de eigenschappen die met God te maken hebben. Mededogen. Compassie. Aandacht. Betrokkenheid. Warmte. Trouw. Eenvoud. Mildheid. Wie voornamelijk zichzelf groot wil

maken, wie beter wil worden ten koste van een ander, is de rover en de dief. Maar net als Oosterhuis zou hij zeggen: het gaat niet om de regels. Het is de stem die ertoe doet. De innerlijke stem die weet wanneer je iets doet uit mededogen of uit eigenbelang. Uit mildheid of uit berekening. Om een ander groot te maken of om jezelf groot te maken. Naar die stem luisteren de schapen, zegt Jezus. Het is de stem van de herder. Hij noemt ze bij hun naam. De schapen volgen hem omdat ze zijn stem kennen.

Niemand valt, of hij valt in uw handen; en niemand leeft, of hij leeft naar U toe. Wat het precies betekent, naar God toe leven? We weten het niet, zegt Oosterhuis. 'Aan U zijn wij gehecht, naar U genoemd. Gij alleen weet wat dat betekent. Wij niet. Wij gaan de wereld door met dichte ogen.' En toch. Er is dat verhaal over de mens die vol was van Gods kracht. Jezus van Nazareth. In hem zou aan het licht gekomen zijn hoe God bestaat: weerloos. Zelveloos. Dienaar van mensen. Hij was een mens van God. Een vriend. Een licht. Een herder. Die niet ten bate van zichzelf leefde. Zo zouden wij willen zijn, dicht Oosterhuis. En op een of andere manier groeien wij daarnaartoe. Niet doordat we een ladder naar God beklimmen. Niet door van alles te presteren. Maar door te luisteren naar die stem die ons roept. Die ons door de deur naar buiten roept. Die ons roept naar eigenschappen waar God zich door laat kennen.

Om dan te ontdekken, wanneer wij door die deur gaan, dat we allang bezig zijn naar hem toe te leven. Ondanks onszelf. Ondanks onze dichte ogen.

Muziek

Lied: 'Een lied voor de Heer' (naar psalm 98; vert. Sytze de Vries, m. Brazilië; Hoop van alle volken 82)